

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.006.03.2015

P/15/076

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/076 – Realizacja przez powiatowe urzędy pracy programów specjalnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2011 r. do 7 lipca 2015 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Jerzy Stachowiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93136 z dnia 15 maja 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie (dalej: PUP, Urząd), ul. Strażacka 11, 29-100 Włoszczowa.
kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisława Pośpiech, Dyrektor PUP. Uprzednio, do 21 sierpnia 2013 r. p.o. dyrektorem PUP była Henryka Skiba. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Realizowane przez Urząd programy specjalne zostały poprzedzone właściwe sporządzonymi analizami lokalnego rynku pracy oraz diagnozą sytuacji zawodowej osób bezrobotnych. W ocenie NIK, projekty realizowanych przez Urząd programów specjalnych stanowią przykład działań znajdujących solidne oparcie w analizie lokalnego rynku pracy oraz zbiorów przemyślanych, kompleksowych i uzupełniających się działań, zmierzających do aktywizacji konkretnej, jednorodnej grupy docelowej. Zaplanowano działania komplementarne, skuteczne, które wyposażają uczestnika programu w konkretną wiedzę, staż, zawodowe doświadczenie oraz realnie poprawiające jego sytuację na rynku pracy.

Wobec uczestników programów specjalnych realizowanych przez Urząd zastosowano zarówno usługi i instrumenty rynku pracy, jak również specyficzne elementów wspierające zatrudnienie. Stanowiły one drogę do przezwyciężenia barier, utrudniających aktywizację osób bezrobotnych. Były adekwatne do potrzeb bezrobotnych oraz uwarunkowań lokalnego rynku pracy.

W trzech przypadkach uczestnicy programu specjalnego nie zostali objęci wsparciem w postaci specyficznego elementu wspierającego zatrudnienie, ponieważ podlegającą refundacji odzież roboczą zapewnił im pracodawca.

PUP na bieżąco i wnikliwie monitorował i kontrolował przebieg realizacji czterech programów specjalnych zrealizowanych w badanym okresie. Monitorowanie i kontrola ze strony PUP realizacji programów specjalnych zapewniała zgodne z prawem, rzetelne i oszczędne wydatkowanie środków publicznych w ramach programów specjalnych.

Mierniki przyjęte przez Urząd do oceny efektywności programów specjalnych zrealizowanych przez Urząd były nierzetelne. Osiągnięte poziomy tych mierników stanowią bardziej wskaźniki produktu (liczba osób) niż rezultatu (zwiększenie zdolności do zatrudnienia).

W programach specjalnych ustalono nierzetelne kryteria doboru ich uczestników. Podają one jedynie ogólne wymogi, jakie powinni spełniać bezrobotni kandydujący do uczestnictwa w programie, nie określają natomiast sposobu wyselekcjonowania uczestników programów z ogólnej populacji osób spełniających te wymogi.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rzetelność i prawidłowość przygotowania programów specjalnych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2011-2014, na dzień 31 grudnia, dane dotyczące osób bezrobotnych przedstawiały się następująco:

- liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP – 2.930, 2.965, 3.172 i 2.670;
- liczba bezrobotnych do 25 roku życia – 773, 732, 742, i 559;
- liczba długotrwale bezrobotnych – 1.690, 1.583, 1.906 i 1.702;
- liczba kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka 239, 323, 386 i 403;
- liczba bezrobotnych 50+² – 529, 571, 623 i 602;
- liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych – 1.028, 1.053, 1.090 i 859;
- liczba bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego – 1.020, 936, 996 i 811;
- liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego – 1.419, 1.467, 1.601 i 1.348;
- liczba bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 103, 121, 132 i 132;
- liczba bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia – 31, 26, 34 i 32;
- liczba bezrobotnych niepełnosprawnych – 75, 70, 74 i 68.

W latach 2011-2014 brak było osób bezrobotnych po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, o którym mowa w art. 50 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³. (dowód: akta kontroli str. 76-90)

Wg stanu na 31 marca 2015 r.:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła ogółem 2.636;
- liczba bezrobotnych do 30 roku życia – 922;
- liczba bezrobotnych 50+ – 536;
- liczba zarejestrowanych bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 177;
- liczba zarejestrowanych bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 417;
- liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych – 68. (dowód: akta kontroli str. 91)

Na próbie 10 losowo wybranych spraw⁴ stwierdzono, że dane zawarte w aktach osób bezrobotnych były zgodne z zapisami systemu informatycznego SYRIUSZ. (dowód: akta kontroli str. 526)

1.2 Urząd realizował w 2012 r. programy specjalne skierowane do osób do 30 roku życia „Młoda kadra” i do osób powyżej 50 roku życia „Starszy nie znaczy gorszy” oraz w 2013 r. – programy specjalne skierowane do osób do 30 roku życia „Szansa dla młodych” i do osób powyżej 50 roku życia „Gminna współpraca”.

W związku z realizacją programów specjalnych Dyrektor PUP wydał cztery zarządzenia w sprawie powołania zespołów zadaniowych do spraw realizacji ww. programów specjalnych: nr 10/2012 i nr 11/2012 z 28 maja 2012 r. oraz nr 2/2013 i nr 3/2013 z 25 marca 2013 r.

W zarządzeniach określono imiennie skład każdego zespołu, na czele którego ustanowiono koordynatora projektu, przypisując mu nadzór nad kadrą realizującą projekt, organizację przepływu informacji w ramach projektu, reagowanie na zmiany, sprawozdawczość i prowadzenie dokumentacji. W zarządzeniach określono także podział obowiązków

² Osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o promocji zatrudnienia, tj. bezrobotni, którzy w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyli co najmniej 50 rok życia.

³ Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.

⁴ Spośród 60 wybranych spraw badanych w obszarze drugim.

pozostałych członków zespołów zadaniowych. Zespoły zadaniowe liczyły od pięciu do ośmiu członków. (dowód: akta kontroli str. 8-11)

W rozdziale V regulaminu organizacyjnego PUP⁵ określono zadania komórek organizacyjnych Urzędu. Do podstawowych zadań specjalisty do spraw programów na rynku pracy należy w szczególności: pozyskiwanie i gromadzenie informacji o źródłach finansowania programów, przygotowanie projektów z zakresu promocji zatrudnienia, pozyskiwanie partnerów do współpracy przy tworzeniu wspólnych programów i projektów lokalnych, promocja projektu, koordynacja i nadzór przy realizacji projektu, a także ocena efektów realizacji projektu. (dowód: akta kontroli str. 20)

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 8 statutu PUP⁶ do zadań Urzędu należy inicjowanie, organizowanie oraz finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 30)

W zakresie czynności specjalisty do spraw rozwoju zawodowego w PUP określono, iż do jego zadań należy m.in.: przygotowanie projektów i programów w zakresie promocji zatrudnienia, promocja projektu, koordynacja działań, monitoring osobowy oraz ocena efektów realizacji projektów. (dowód: akta kontroli str. 34)

Przygotowanie, realizacja i ocena efektów programów i projektów z zakresu zatrudnienia należy do podstawowych zadań wymienionych w zakresach czynności specjalistów do spraw programów. Wśród zadań szczegółowych wymienianych w tych zakresach są ponadto: pozyskiwanie i gromadzenie informacji o źródłach finansowania programów, pozyskiwanie partnerów do współpracy przy tworzeniu programów oraz przygotowanie projektów i programów w zakresie promocji zatrudnienia. (dowód: akta kontroli str. 38, 42)

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, poza zarządzeniami wydanymi przez Dyrektora PUP w sprawie powołania zespołów zadaniowych do spraw realizacji ww. programów specjalnych, pozostałe dokumenty dotyczące organizacji pracy Urzędu (regulamin organizacyjny, statut, zakresy czynności pracowników) mają charakter ogólny, dotyczący całości problematyki będącej w zakresie funkcjonowania PUP. Nie wyodrębniają one regulacji dotyczących programów specjalnych z regulacji dotyczących pozostałej działalności Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 12-70)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że realizacja programów specjalnych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włoszczowie w 2012 r. oraz w 2013 r. odbywała się w oparciu o art. 66b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (...) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie programów specjalnych z dnia 23 marca 2009 (Dz. U. Nr 50, poz. 401 ze zm.). Wymienione akty prawne jasno i szczegółowo określają zasady organizacji, realizacji programów specjalnych, zakres ich stosowania, sposób wyłaniania i doboru uczestników programów specjalnych oraz sposób finansowania tych programów z Funduszu Pracy. Konstrukcja ww. aktów prawnych oraz wydane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Zasady ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2012 r. skierowane do osób powyżej 50 roku życia oraz do osób do 30 roku życia” wydane w lutym 2012 r. również „Zasady ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy ...” wydane w 2013 r. w sposób klarowny określają zasady postępowania. Dlatego też tutaj Urząd nie wprowadził odrębnej regulacji dotyczącej programów specjalnych. Ponadto wzór wniosku o dofinansowanie określa szczegółowy zakres informacji wymaganych przy konstruowaniu programów specjalnych. Za całokształt funkcjonowania przedsięwzięcia odpowiedzialny był zespół realizujący programy specjalne. W jego skład zarządzeniem dyrektora powołani zostali pracownicy Centrum Aktywizacji Zawodowej oraz Działu Finansowo-Księgowego. Nadzór nad prawidłowością realizacji programu sprawował kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej. Pracownicy merytoryczni realizujący założenia programów poprzez cykliczne

⁵ Regulamin organizacyjny PUP stanowi załącznik do uchwały Zarządu Powiatu we Włoszczowie nr 16/2000 z 2 czerwca 2000 r., zmienionej uchwałą nr 106/12 z 5 października 2012 r.

⁶ Statut PUP stanowi załącznik do uchwały Rady Powiatu Włoszczowskiego z 28 czerwca 2006 r., zmienionej uchwałą z 18 czerwca 2010 r.

spotkania i wymianę informacji mogli na bieżąco monitorować przebieg poszczególnych zadań. (dowód: akta kontroli str. 261)

Analiza zagrożeń mogących wystąpić podczas realizacji programów specjalnych zamieszczona została w treści projektów programów (pkt 12) przekazanych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. Odpowiedzialność za monitoring, kontrolę oraz wdrożenie odpowiednich procedur eliminujących powstałe zagrożenie ponosić miał specjalista do spraw programów oraz wchodzący w skład zespołu pracownicy odpowiedzialni za poszczególne zadania objęte programem. Analiza ta zawiera opis typowych i możliwych zagrożeń, jakie mogą pojawić się w trakcie realizacji programu specjalnego, a także propozycje działań w przypadku wystąpienia zagrożenia. Jako typowe zagrożenia mogące wystąpić w trakcie realizacji programu specjalnego wymieniono:

- problemy z rekrutacją uczestników programu;
- utrzymanie odpowiedniej motywacji do kontynuowania udziału w programie specjalnym;
- przerwanie uczestnictwa w szkoleniu lub stażu;
- rezygnacja osoby bezrobotnej z otrzymania środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- wycofanie się pracodawcy z utworzenia miejsca pracy dla osoby, która odbyła w jego firmie staż;
- rezygnacja osoby odbywającej staż z podjęcia zatrudnienia w ramach doposażenia po zakończonym stażu;
- trudności w przepływie informacji i podziale zadań realizacji programu specjalnego;
- przeszacowanie wydatków lub powstanie oszczędności. (dowód: akta kontroli str. 118, 119, 134, 135, 153-155, 169, 170)

Zarządzeniem Nr 6/2012 Dyrektora PUP z dnia 29 lutego 2012 r. wprowadzono regulamin kontroli zarządczej w Urzędzie oraz procedury zarządzania ryzykiem. Załącznik nr 4 do ww. procedur zarządzania ryzykiem stanowi rejestr ryzyk określający rodzaje ryzyka działalności PUP oraz metody przeciwdziałania ryzyku. Ww. dokumenty dotyczą całości problematyki będącej w zakresie funkcjonowania PUP. Nie wyodrębniają one ryzyk dotyczących programów specjalnych. (dowód: akta kontroli str. 233-253)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że *analiza zagrożeń mogących wystąpić podczas realizacji programów specjalnych zamieszczona została w treści projektów (pkt 12) programów przekazanych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. Jednocześnie w programach przewidziane zostały sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń. Ponadto, w celu zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej Zarządzeniem Nr 6/2012 dyrektora PUP z dnia 29.02.2012 r. wprowadzony został Regulamin kontroli zarządczej (załącznik nr 1 do zarządzenia) oraz Procedury zarządzania ryzykiem (załącznik nr 2 do zarządzenia). Zawarte w tych opracowaniach regulacje dotyczą rzetelnej i sprawnej działalności urzędu jako całości oraz wszystkich realizowanych projektów i programów, bez odrębnej regulacji dla programów specjalnych. Opracowany rejestr ryzyk (załącznik nr 4 do procedur) wraz z ich opisem, prawdopodobieństwem wystąpienia oraz metodami przeciwdziałania ryzyku służy zwiększeniu prawdopodobieństwa osiągnięcia celów PUP, jest on również określany dla całego urzędu.*

Pomimo braku w rejestrze ryzyk bezpośrednich zapisów dotyczących programów specjalnych, umieszczony w nim został zapis dotyczący ryzyka braku środków finansowych przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych. Jako metodę przeciwdziałania ryzyku wskazano przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i rezerwy Funduszu Pracy będącej w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej z której finansowane są również programy specjalne. (dowód: akta kontroli str. 261, 262)

Zgodnie z założeniami programu „Młoda kadra” jego realizacja miała kosztować 773 tys. zł, w tym wkład własny z Funduszu Pracy 123,5 tys. zł oraz dofinansowanie z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej 649,5 tys. zł. Faktycznie wydatkowano 754,1 tys. zł.

Na realizację programu „Starszy nie znaczy gorszy” PUP uzyskał 732 tys. zł, z czego wydatkowano 706,1 tys. zł. Jako źródła finansowania przewidziano: wkład własny

z Funduszu Pracy 123,5 tys. zł oraz dofinansowanie z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej 608,5 tys. zł.

Łączna wielkość wydatków poniesionych na realizację programów specjalnych w 2012 r. wyniosła 1.460,2 tys. zł.

Środki niewydatkowane na programy specjalne w roku 2012 w łącznej kwocie 44,8 tys. zł, zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy⁷ pozostały na rachunku bankowym służącym do obsługi Funduszu Pracy z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń w roku następnym.

Na inne formy aktywizacji w ramach Funduszu Pracy w 2012 r. wydatkowano łącznie 4.813,6 tys. zł.

Na realizację programu „Szansa dla młodych” PUP uzyskał 558,8 tys. zł. Zakładane źródła finansowania stanowiły: wkład własny z Funduszu Pracy 130,9 tys. zł oraz dofinansowanie z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej 427,9 tys. zł. Na realizację programu wydatkowano całą zakładaną kwotę.

Na realizację programu „Gminna współpraca” PUP uzyskał 246,6 tys. zł, z czego wydatkowano 244,6 tys. zł. Źródła finansowania stanowiły: wkład własny z Funduszu Pracy 130,9 tys. zł oraz dofinansowanie z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej 115,7 tys. zł. Środki niewydatkowane na programy specjalne w roku 2013 w łącznej kwocie 2,5 tys. zł pozostały na rachunku bankowym służącym do obsługi Funduszu Pracy z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń w roku następnym.

Łączna wielkość wydatków poniesionych na realizację programów specjalnych w 2013 r. wyniosła 802,9 tys. zł.

Na inne formy aktywizacji w ramach Funduszu Pracy w 2013 r. wydatkowano 6.101,7 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 71, 72)

Procentowy udział wydatków poniesionych na realizację programów specjalnych w poszczególnych latach objętych kontrolą, w porównaniu do wydatków na inne formy aktywizacji wyniósł 30,3% w 2012 r. oraz 13,2% w 2013 r.

Wg szacunkowych obliczeń przedstawionych przez Dyrektora PUP koszty przygotowania i wdrożenia programów specjalnych wyniosły 131,2 tys. zł w 2012 r. oraz 68,3 tys. zł w 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 73, 74)

1.3. Potrzeby bezrobotnych w zakresie pożądaných usług lub instrumentów rynku pracy rozpoznawano za pomocą kwestionariuszy badawczych dla osób bezrobotnych. Analizie poddawano poszczególne grupy bezrobotnych ze względu na płeć, wiek, staż pracy, okres zarejestrowania w PUP, uprawnienia zawodowe, formy aktywizacji i wykształcenie. Wzory ankiet załączone zostały do analiz lokalnego rynku pracy. Ankiety zostały przeprowadzone wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP oraz wśród pracodawców z terenu powiatu włoszczowskiego. Potrzeby osób bezrobotnych diagnozowane były także podczas wizyt osób bezrobotnych u pośredników pracy, doradców zawodowych i specjalistów do spraw rozwoju zawodowego. (dowód: akta kontroli str. 315-324, 376-385, 449-468)

W latach 2011-2014 w Urzędzie nie były rejestrowane jako poszukujące pracy osoby, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. *będące w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a także zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji.* (dowód: akta kontroli str. 263-314)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że *Urząd weryfikował potrzebę objęcia programami specjalnymi osób poszukujących pracy zagrożonych jej utratą. W związku z tym, że takie osoby nie*

⁷ Dz. U. Nr 221, poz. 1317.

zgłosiły się do urzędu celem rejestracji i uzyskania pomocy, Urząd nie ma żadnych (...) dokumentów na ten temat. (dowód: akta kontroli str. 524)

Realizowane przez PUP w latach 2012-2013 programy specjalne zostały przygotowane w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2009 r. w sprawie programów specjalnych⁸. Na potrzeby realizacji programów specjalnych sporządzono dwie analizy lokalnego rynku pracy: zrealizowane w okresie od lipca do grudnia 2011 r. (analiza z 2011 r.) oraz w okresie od lipca do grudnia 2012 r. (analiza z 2012 r.). Analizy te zostały wraz z projektami programów specjalnych przekazane do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach celem oceny i przekazania rekomendacji do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Analizy uwzględniały m.in. charakterystykę lokalnego rynku pracy, strukturę bezrobocia wg płci oraz wg wybranych kategorii, zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców, a także oferty pracy i zawody deficytowe. (dowód: akta kontroli str. 325, 327, 334-346, 349-356, 427, 429, 431-440)

Dla celów przygotowania ww. analizy lokalnego rynku pracy wykorzystano:

- dokumenty statystyki publicznej dostępne w Banku Danych Głównego Urzędu Statystycznego pochodzące ze strony internetowej <http://www.stat.gov.pl>;
- sprawozdania z rynku pracy MPiPS -01 i Załącznika nr 1;
- opracowania statystyczne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach pochodzące ze strony internetowej <http://www.wup.kielce.pl>;
- dokumenty i opracowania własne przygotowane w oparciu o analizę dostępnych dokumentów źródłowych.

Informacje dotyczące diagnozy sytuacji bezrobotnych lub poszukujących pracy pozyskiwano przy zastosowaniu narzędzia badawczego w postaci kwestionariuszy opracowanych odrębnie dla każdej badanej grupy z uwzględnieniem wytycznych znajdujących się w przewodniku Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Analiz Ekonomicznych i Prognoz „Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy” oraz podręczniku użytkownika metod, narzędzi i procedur i diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Wykorzystywano także własne informacje Urzędu na temat stanu bezrobocia w powiecie włoszczowskim, które przekazywano w sprawozdaniach MPiPS-01 w zakresie określonym w tych sprawozdaniach. (dowód: akta kontroli str. 330, 432)

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie programów specjalnych, projekt każdego programu specjalnego zawiera działania łączące usługi rynku pracy, instrumenty rynku pracy i opis specyficznych elementów wspierających zatrudnienie, z uzasadnieniem potrzeby ich zastosowania i przewidywanych skutków dla zatrudnienia lub utrzymania miejsc pracy. Zgodnie z art. 35 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podstawowymi usługami rynku pracy są: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i organizacja szkoleń. Art. 44 ww. ustawy wymienia możliwe do zastosowania instrumenty rynku pracy. Wymagane ww. rozporządzeniem elementy programu specjalnego mają swe odzwierciedlenie w pkt 6 projektu każdego z programów. Wzór - szablon projektu stanowi załącznik nr 2 do *Zasad ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2012 r. skierowanych do osób do 30 roku życia*. Zasady i dołączone do nich formularze opracowane zostały przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i udostępnione urzędom pracy celem wykorzystania.

Program „Młoda kadra” skierowany został do 29 osób bezrobotnych do 30 roku życia. Przewidziano w nim realizację działań w dwóch modułach – działania łączyły usługi i instrumenty rynku pracy ze specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie. W module I (skierowanym do 10 osób bezrobotnych) zaplanowano działania polegające na: poradnictwie zawodowym prowadzonym w formie indywidualnej i grupowej oraz szkolenia „Jak rozpocząć i prowadzić działalność gospodarczą” (usługi rynku pracy), przyznaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (instrument rynku pracy)

⁸ Dz. U. Nr. 50, poz. 401 ze zm.

oraz wsparcie pomostowe w formie wypłaty 4.000 zł każdej osobie rozpoczynającej działalność gospodarczą z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącym prowadzeniem działalności i zakup materiałów merytorycznych „ABC Small Businessu” oraz zbioru przepisów Kodeks pracy, Kodeks postępowania administracyjnego (specyficzne elementy wspierające zatrudnienie). W module II (skierowanym do 19 osób bezrobotnych) zaplanowano działania w postaci: grupowego poradnictwa zawodowego (usługi rynku pracy), staży i refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (instrumenty rynku pracy) oraz refundacji kosztów zakupu odzieży/ubrania dla osób podejmujących zatrudnienie (specyficzny element wspierający zatrudnienie). (dowód: akta kontroli str. 104-111)

Program specjalny „Starszy nie znaczy gorszy” skierowany został do osób po 50 roku życia i zakładał objęcie nim 27 osób bezrobotnych. Dla wszystkich zaplanowano ten sam schemat działań łączących usługi i instrumenty rynku pracy ze specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie: grupowe i indywidualne poradnictwo zawodowe – usługi rynku pracy, staże i refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy – instrumenty rynku pracy oraz wspieranie mobilności, przyznanie świadczeń pieniężnych związanych z kosztami transportu oraz refundacja kosztów zakupu odzieży/ubrania dla osób podejmujących zatrudnienie – specyficzne elementy wspierające zatrudnienie. (dowód: akta kontroli str. 124-128)

Program specjalny „Szansa dla młodych” skierowany został do 20 osób bezrobotnych do 30 roku życia. Składał się z dwóch modułów łączących usługi i instrumenty rynku pracy ze specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie. W module I (skierowanym do 10 osób bezrobotnych) zaplanowano następujące działania: poradnictwo zawodowe prowadzone w formie indywidualnej i grupowej, szkolenie „ABC przedsiębiorczości – usługi rynku pracy, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – instrument rynku pracy oraz wsparcie pomostowe w formie wypłaty 3 tys. zł każdej osobie rozpoczynającej działalność gospodarczą z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącym prowadzeniem działalności – specyficzne elementy wspierające zatrudnienie. W module II (również skierowanym do 10 osób bezrobotnych) zaplanowano: grupowe poradnictwo zawodowe – usługi rynku pracy, staże i refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy – instrumenty rynku pracy oraz premia adaptacyjna – specyficzne elementy wspierające zatrudnienie. (dowód: akta kontroli str. 139-147)

Program specjalny „Gminna współpraca” skierowany został do osób po 50 roku życia i zakładał objęcie nim 19 osób bezrobotnych. Dla wszystkich uczestników programu zaplanowano ten sam schemat działań łączących usługi i instrumenty rynku pracy ze specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie: grupowe i indywidualne poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy – usługi rynku pracy, roboty publiczne – instrument rynku pracy oraz premia motywacyjna jako specyficzny element wspierający zatrudnienie. (dowód: akta kontroli str. 161-164)

Wyjaśniając przyczyny wyboru „modułowej”⁹ konstrukcji programów „Młoda kadra” oraz „Szansa dla młodych” Dyrektor PUP wskazała: *programy specjalne „Młoda kadra” oraz „Szansa dla młodych” skierowane były do osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia. Podział ww. programów na moduły był odpowiedzią na różnorodne potrzeby osób bezrobotnych w zakresie swej dalszej aktywności zawodowej. Najczęściej to osoby z tej grupy wiekowej podejmują decyzję o rozpoczęciu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, jednak ograniczenia finansowe powodują rezygnację z tego sposobu rozwiązania swej sytuacji zawodowej. Zaproponowanie więc jako jednego z modułów programu specjalnego rozwiązania w postaci przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej z dodatkowym wsparciem szkoleniowym i pomostowym było odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby osób bezrobotnych. Z kolei dla osób nieplanujących prowadzenia działalności gospodarczej przewidziane zostały moduły*

⁹ Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 2009 r. i 2014 r. w sprawie programów specjalnych moduł programu specjalnego może stanowić zespół zadań tworzących logiczną całość w danym zakresie, realizowanych według ustalonego harmonogramu.

związane z zatrudnieniem na refundowanych stanowiskach pracy. (dowód: akta kontroli str. 105-111, 140-147, 524)

Każdy z programów specjalnych realizowany był przez PUP we współpracy z innymi pracodawcami lub podmiotami. Były to firmy i gminy z terenu powiatu włoszczowskiego. Realizacja programów poprzedzona była zawarciem porozumień regulujących czas realizacji programów, źródła finansowania oraz zakres działań przydzielony stronom porozumień. Podmioty, z którymi zawarto porozumienia wymienione zostały we wnioskach o dofinansowanie programów specjalnych. Dla programu „Młoda kadra” było to 18 podmiotów, dla programu „Starszy nie znaczy gorszy” – 16 podmiotów, dla programu „Szansa dla młodych” – 10 podmiotów, a dla programu „Gminna współpraca” – 5 podmiotów. (dowód: akta kontroli str. 92-99, 111, 112, 129, 147, 165)

Pracownicy PUP uczestniczący w przygotowaniu analizy lokalnego rynku pracy oraz diagnozy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy mieli wystarczającą wiedzę i doświadczenie. Spośród sześciu osób uczestniczących w przygotowaniu analiz, pięć posiadało wyższe wykształcenie, a ich staż pracy w PUP wynosił od jednego do 14 lat. Wszyscy ww. pracownicy uczestniczyli w szkoleniach obejmujących zagadnienia analizy rynku pracy lub diagnozy sytuacji osób bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 482-522)

1.4. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programów specjalnych, w tym na poszczególne instrumenty wykorzystywane w ramach danego programu była następująca:

1) program „Młoda kadra” – 773 tys. zł, z tego: staże – 93,7 tys. zł, badania lekarskie – 1,7 tys. zł, szkolenia 22,5 tys. zł, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 215 tys. zł, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 389,5 tys. zł, elementy specyficzne wspierające zatrudnienie – 50,6 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 113)

2) program „Starszy nie znaczy gorszy” – 732 tys. zł, z tego: staże – 132,9 tys. zł, badania lekarskie – 2,4 tys. zł, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 580,5 tys. zł, elementy specyficzne wspierające zatrudnienie – 16,2 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 130)

3) program „Szansa dla młodych” – 558,8 tys. zł, z tego: staże – 51,5 tys. zł, badania lekarskie – 0,7 tys. zł, szkolenia 24,6 tys. zł, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 220 tys. zł, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 220 tys. zł, elementy specyficzne wspierające zatrudnienie – 42 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 149)

4) program „Gminna współpraca” – 246,6 tys. zł, z tego: roboty publiczne – 212,4 tys. zł, elementy specyficzne wspierające zatrudnienie – 34,2 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 166)

Uchwałą nr 14/10 z 28 stycznia 2010 r. Zarząd Powiatu Włoszczowskiego udzielił Henryce Skibie pełniącej obowiązki dyrektora PUP pełnomocnictwa do m.in. dysponowania przyznanymi jednostce środkami finansowymi w ramach limitu wydatków zawartych w planie finansowym jednostki (...) do wysokości środków zaplanowanych w budżecie. (dowód: akta kontroli str. 6)

Uchwałą nr 19/13 Zarządu Powiatu Włoszczowskiego w dniu 21 marca 2013 r. pełnomocnictwa o tej samej treści udzielono Annie Baryle – kierownikowi Centrum Aktywizacji Zawodowej w PUP. (dowód: akta kontroli str. 172)

W budżecie każdego programu specjalnego określono limity wydatków możliwych do poniesienia. Wnioski o dofinansowanie realizacji programu specjalnego wraz z projektami programów składano do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach 13 kwietnia 2012 r. oraz 29 marca 2013 r. Projekty programów z upoważnienia starosty włoszczowskiego podpisały Henryka Skiba (11 kwietnia 2012 r.) i Anna Baryła (27 marca 2013 r.). (dowód: akta kontroli str. 100, 113, 119, 120, 130, 135, 136, 149, 155, 157, 166, 170)

Łączna kwota wydatków poniesionych na programy specjalne w 2012 r. wyniosła 1.460.173,73 zł („Młoda kadra”- 754.046,49 zł; „Starszy nie znaczy gorszy”- 706.127,24 zł) i stanowiła 56,27% kwoty przyznanej w ramach algorytmu na finansowanie zadań w powiecie, która w roku 2011 wyniosła 2.595.000 zł. (dowód: akta kontroli str. 173)

Urząd, zgodnie z zapisami *Zasad ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2012 r.*, po otrzymaniu w dniu 27 kwietnia 2012 r. informacji o proponowanej przez marszałka województwa świętokrzyskiego kwocie dofinansowania, wystąpił pismem z dnia 7 maja 2012 r. z wnioskiem o przyznanie dodatkowych środków do Ministra Pracy i Polityki Społecznej. (dowód: akta kontroli str. 178, 183, 192)

Łączna kwota wydatków poniesionych na programy specjalne w roku 2013 wyniosła 802.815,94 zł („Szansa dla młodych” - 558.252,74 zł; „Gminna współpraca” - 244.563,20 zł) i stanowiła 33,21% kwoty przyznanej w ramach algorytmu na finansowanie zadań w powiecie, która w roku 2012 wyniosła 2.417.600 zł. (dowód: akta kontroli str. 196)

Urząd, zgodnie z zapisami *Zasad ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2013 r.*, po otrzymaniu w dniu 10 kwietnia 2013 r. informacji o proponowanej przez marszałka województwa świętokrzyskiego kwocie dofinansowania wystąpił pismem z dnia 15 kwietnia 2013 r. z wnioskiem o przyznanie dodatkowych środków do Ministra Pracy i Polityki Społecznej. (dowód: akta kontroli str. 201, 205, 214)

Decyzja Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 maja 2012 r. przyznająca dodatkowe środki na realizację programów specjalnych wpłynęła do PUP ze Starostwa Powiatowego we Włoszczowie w dniu 8 czerwca 2012 r. (wpływ do Starostwa 25 maja 2012 r.). Przyznane kwoty zostały ujęte w przygotowanym planie finansowym i przekazane staroście włoszczowskiemu, który w dniu 28 czerwca 2012 r. zatwierdził plan finansowy. (dowód: akta kontroli str. 218-222)

W roku 2013 decyzja Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 maja 2013 r. przyznająca środki na realizację programów specjalnych została przekazana do PUP przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach faxem w dniu 8 maja 2013 r. W dniu 11 czerwca 2013 r. zostały przygotowane zmiany do planu uwzględniające pozyskane środki. Plan finansowy w dniu 12 czerwca 2013 r. przekazano staroście włoszczowskiemu, który dokonał jego zatwierdzenia. (dowód: akta kontroli str. 223-227)

Wysokość środków Funduszu Pracy przeznaczonych w ramach jednego programu specjalnego na działania w przeliczeniu na jednego uczestnika wyniosła:

- program „Młoda kadra” – 21.544,18 zł;
- program „Starszy nie znaczy gorszy” – 24.349,22 zł;
- program „Szansa dla młodych” – 23.260,53 zł;
- program „Gminna współpraca” – 11.645,87 zł.

Kwoty te, zgodnie z art. 66a ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dla żadnego z ww. programów nie przekroczyły dziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu rozpoczęcia programu specjalnego¹⁰.

Łączna kwota wydatków poniesionych na specyficzne elementy wspierające zatrudnienie, związane z realizacją programu specjalnego wyniosła:

- program „Młoda kadra” – 44.212,58 zł (5,9% środków Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację tego programu);
- program „Starszy nie znaczy gorszy” – 10.735,99 zł (1,5%);
- program „Szansa dla młodych” – 43.000 zł (7,7%);
- program „Gminna współpraca” – 34.200 zł (14%).

Dla żadnego z programów nie przekroczyła ona 20% wysokości środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na jego realizację, zgodnie z art. 66a ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. (dowód: akta kontroli str. 228-232)

¹⁰ Wysokość przeciętnego wynagrodzenia na dzień rozpoczęcia realizacji programów zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 maja 2012 r. oraz z dnia 13 maja 2013 r. wyniosła odpowiednio 3.646,09 zł oraz 3.740,05 zł.

1.5. Zgodnie z art. 109 ust. 9 ustawy o promocji zatrudnienia, wyboru form aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych uprawnionych osób, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, dokonuje starosta, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy (do 26 maja 2014 r. – powiatowej rady zatrudnienia).

Decyzja w sprawie wyboru form aktywizacji zawodowej bezrobotnych była poprzedzona zasięgnięciem opinii Powiatowej Rady Zatrudnienia we Włoszczowie, która pozytywnie zaopiniowała celowość realizacji przez PUP programów specjalnych uchwałami: z 11 kwietnia 2012 r. dla programu „Starszy nie znaczy gorszy”, z 26 kwietnia 2012 r. dla programu „Młoda kadra” oraz z dnia 27 marca 2013 r. dla programu „Szansa dla młodych” i dla programu „Gminna współpraca”. (dowód: akta kontroli str. 472-481)

Każdy z projektów programów specjalnych zawiera mierniki oceny efektywności programu specjalnego oraz tryb dokonywania oceny. Przyjęte mierniki oceny efektywności programu specjalnego oraz wartości zaplanowane i osiągnięte przedstawiały się następująco:

Dla programu „Młoda kadra”:

- 1) określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego – zaplanowano 35 osób, osiągnięto 35 osób (100%);
- 2) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa z zakresu przedsiębiorczości i kreatywnego działania – zaplanowano 11 osób, osiągnięto 10 osób (91%);
- 3) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego – zaplanowano 24 osoby, osiągnięto 17 osób (71%);
- 4) liczba osób, które podniosą lub uzyskają nowe kwalifikacje zawodowe w ramach szkolenia – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 5) liczba osób, które podejmą samozatrudnienie – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 6) liczba osób, która otrzyma wsparcie pomostowe w pierwszych miesiącach prowadzenia działalności gospodarczej – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 7) liczba osób, które poprzez udział w stażu zdobyły lub podwyższyły umiejętności praktyczne niezbędne do wykonywania określonego zawodu – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 19 osób (100%);
- 8) liczba osób, które zatrudnione zostały w ramach doposażenia stanowisk pracy – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 19 osób (100%).

Dyrektor PUP wyjaśniając niższe od zakładanego wsparcie w ramach poradnictwa zawodowego wskazała na *dużą rotację i wycofywanie się pracodawców z zawartych wcześniej porozumień jak również rezygnację osób bezrobotnych. W związku z powyższym niemożliwym było objęcie poradnictwem grupowym nowo aktywizowanych uczestników programu.* (dowód: akta kontroli str. 115, 116, 603, 968)

Dla programu „Starszy nie znaczy gorszy”:

- 1) określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego – zaplanowano 29 osób, osiągnięto 29 osób (100%);
- 2) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach indywidualnego – zaplanowano 29 osób, osiągnięto 29 osób (100%);
- 3) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego – zaplanowano 29 osób, osiągnięto 29 osób (100%);
- 4) liczba osób, które poprzez udział w stażu zdobyły lub podwyższyły umiejętności praktyczne niezbędne do wykonywania określonego zawodu – zaplanowano 28 osób, osiągnięto 28 osób (100%);
- 5) liczba osób, które zatrudnione zostały w ramach doposażenia stanowisk pracy – zaplanowano 27 osób, osiągnięto 27 osób (100%);
- 6) liczba osób, która otrzyma wsparcie w postaci refundacji kosztów zakupu biletów miesięcznych – zaplanowano 27 osób, osiągnięto 14 osób (52%).

Niższe od zakładanego wsparcie w postaci refundacji kosztów zakupu biletów miesięcznych było głównie wynikiem podejmowania przez uczestników programu pracy w firmach gwarantujących transport pracownikom oraz podejmowania pracy w miejscowościach,

w których zamieszkiwali, a także możliwością dojazdu do pracy samochodem prywatnym z osobą spokrewnioną. Osoby te nie złożyły wniosków o refundację kosztów dojazdu. (dowód: akta kontroli str. 132, 610, 953)

Dla programu „Szansa dla młodych”:

- 1) określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego zaplanowano 20 osób, osiągnięto 24 osoby (120%);
- 2) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa z zakresu przedsiębiorczości i kreatywnego działania – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 3) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego – zaplanowano 20 osób, osiągnięto 20 osób (100%);
- 4) liczba osób, które podniosą lub uzyskają nowe kwalifikacje zawodowe w ramach szkolenia – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 5) liczba osób, które podejmą samozatrudnienie – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 11 osób (110%);
- 6) liczba osób, która otrzyma wsparcie pomostowe w pierwszych miesiącach prowadzenia działalności gospodarczej – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 11 osób (110%);
- 7) liczba osób, które poprzez udział w stażu zdobyły lub podwyższyły umiejętności praktyczne niezbędne do wykonywania określonego zawodu – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%);
- 8) liczba osób, które zatrudnione zostały w ramach doposażenia stanowisk pracy – zaplanowano 10 osób, osiągnięto 10 osób (100%).

Określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu osiągnęło poziom realizacji 120%, ponieważ w module I tego programu jedna osoba zrezygnowała z uczestnictwa, a w module II trzy osoby przerwały uczestnictwo. Uzupełnieniem objęto 4 osoby, co wpłynęło na zwiększenie liczby uczestników do 24. (dowód: akta kontroli str. 151, 152, 618, 968)

Dla programu „Gminna współpraca”:

- 1) określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 21 osób (111%);
- 2) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa indywidualnego – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 21 osób (111%);
- 3) liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego grupowego – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 18 osób (95%);
- 4) liczba osób, które zatrudnione zostały w ramach robót publicznych – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 21 osób (111%);
- 5) liczba osób, która otrzyma wsparcie w postaci premii motywacyjnej – zaplanowano 19 osób, osiągnięto 21 osób (111%). (dowód: akta kontroli str. 167, 624)

Uzasadniając wybór powyższych mierników oceny programów specjalnych Dyrektor PUP podała: *katalog takich mierników nie został określony przez MPiPS, lecz opracowany we własnym zakresie przez Urząd. Przyjęte mierniki programów specjalnych w ocenie Urzędu dawały najtrafniejszy obraz udzielanego wsparcia i jego efektywności. Takie dane jak liczba utworzonych miejsc pracy czy też rozpoczętych działalności gospodarczych obrazują efekty w zakresie związanym z rozwiązaniem najistotniejszego problemu osób bezrobotnych jakim jest dla nich brak pracy. Mierniki określone w taki sposób pozwalają na dokonanie porównania efektów realizacji programów specjalnych w skali regionu czy też kraju.* (dowód: akta kontroli str. 525)

W projektach programów specjalnych brak było zapisów dotyczących ewaluacji osiąganych efektów. (dowód: akta kontroli str. 100-171)

Dyrektor PUP odnosząc się do braku ww. zapisów wyjaśniła: *przygotowane programy specjalne nie zawierają części poświęconej ewaluacji ponieważ określone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Zasady ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej” oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy nie zawierały w swej treści regulacji dotyczących obowiązku przeprowadzania ewaluacji programów specjalnych, zewnętrznych czy też wewnętrznych.*

Niemniej jednak nie oznacza to, że działania dotyczące monitoringu prawidłowości realizacji programów nie były prowadzone. Wszystkie projekty realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie programów specjalnych zawierały (pkt 11 projektów) opis prowadzenia kontroli programu specjalnego i zakres monitorowania jego realizacji. Bieżącej ocenie podlegał postęp rzeczowy jak i finansowy programów specjalnych. Przewidziane zostały mogące się pojawić trudności w realizacji poszczególnych programów i opracowane zostały propozycje działań w przypadku wystąpienia zagrożeń (pkt 12 projektów). Analizie podlegały również długoterminowe efekty udzielonego uczestnikom w ramach programów wsparcia. W przypadku osób, które podjęły działalność gospodarczą weryfikowano realizację warunków umów przez okres wymagany przepisami ustawy (minimum 12 miesięcy). W przypadku osób, które uzyskały zatrudnienie na refundowanych stanowiskach pracy weryfikowano fakt zatrudniania osób bezrobotnych przez okres nie krótszy niż 24 miesiące. (dowód: akta kontroli str. 525)

1.6. W projektach poszczególnych programów specjalnych określono następujące kryteria doboru uczestników tych programów:

Program „Młoda kadra” – osoby które nie ukończyły 30 roku życia zarejestrowane jako bezrobotne w PUP, brak doświadczenia zawodowego, brak kwalifikacji zawodowych oraz w 70% mieszkańcy terenów wiejskich;

Program „Starszy nie znaczy gorszy” – osoby powyżej 50 roku życia zarejestrowane jako bezrobotne w PUP o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach, długotrwale bezrobotne, mieszkańcy terenów wiejskich;

Program „Szansa dla młodych” – osoby, które nie ukończyły 30 roku życia zarejestrowane jako bezrobotne w PUP, brak doświadczenia zawodowego, brak kwalifikacji zawodowych;

Program „Gminna współpraca” – osoby powyżej 50 roku życia zarejestrowane jako bezrobotne w PUP o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach, długotrwale bezrobotne. (dowód: akta kontroli str. 104, 124, 139, 161)

Osoby objęte aktywizacją miały sformułowane indywidualne plany działania (IPD). Plany te były zindywidualizowane do potrzeb i możliwości bezrobotnych. Uwzględniały one m.in. poziom wykształcenia, dotychczasowe kwalifikacje zawodowe, przebieg pracy zawodowej oraz możliwe do zastosowania przez PUP działania i działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego. (dowód: akta kontroli str. 723-724)

Informacje o możliwości korzystania ze środków finansowych służących aktywizacji bezrobotnych, a także o propozycjach dotyczących udzielanego wsparcia w ramach programów specjalnych były upubliczniane na stronie internetowej PUP, na tablicy ogłoszeń w Urzędzie, na stronie internetowej „wrota-świętokrzyskie” oraz w prasie lokalnej („Echo Dnia”). Założenia dotyczące programów specjalnych były przedstawiane podczas posiedzeń Powiatowej Rady Zatrudnienia w dniach 11 kwietnia 2012 r. oraz 27 marca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 628-640)

Dwukrotnie zastosowano procedury zamówień publicznych dotyczących zorganizowania i przeprowadzenia szkoleń:

- „Jak rozpocząć i prowadzić własną działalność gospodarczą” z 2012 r.
- „ABC przedsiębiorczości” z 2013 r.

W obydwu przypadkach zamówienia udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹. (dowód: akta kontroli str. 641-717)

PUP nie opracował pisemnych zasad wyłaniania i doboru uczestników programów specjalnych oraz zasad określania zakresu i form niezbędnego wsparcia innych niż określone w programach specjalnych. (dowód: akta kontroli str. 8-70)

Dyrektor PUP wyjaśniła: po uzyskaniu informacji o przyznaniu środków finansowych na realizację programu specjalnego przygotowane zostały ogłoszenia o naborze, które umieszczone zostały w lokalnej prasie, na stronie www urzędu, tablicach informacyjnych.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

O możliwości i warunkach przystąpienia do programu informowali pracownicy urzędu w szczególności pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, a także pracownicy merytoryczni zajmujący się usługami i instrumentami rynku pracy, które miały być realizowane w ramach programów. Ponadto o możliwości skorzystania z form wsparcia realizowanych w ramach programu specjalnego osoby bezrobotne były informowane podczas ustalonych przez pośredników pracy i doradców zawodowych wizyt w urzędzie. W okresie od maja do czerwca 2012 r. takich wizyt było 2.118 co znajduje potwierdzenie w systemie informatycznym SYRIUSZ. W roku następnym w okresie od maja do czerwca 2013 r. analogicznych wizyt osób bezrobotnych było 2.619.

W Powiatowym Urzędzie Pracy we Włoszczowie w Klubie Pracy organizowane były również spotkania grupowe z osobami bezrobotnymi, na których udzielano informacji o programach i możliwościach wzięcia w nich udziału, w spotkaniach tych uczestniczyło 28 osób bezrobotnych. Wszystkie te działania umożliwiły dotarcie z informacją o programach do szerokiego grona odbiorców. Ostatecznego doboru uczestników programów zgodnie z treścią poszczególnych projektów programów specjalnych stanowiących jednocześnie wniosków o ich dofinansowanie, dokonywali pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pośredników pracy, doradców zawodowych, specjaliści do spraw rozwoju zawodowego. Osoby spełniające kryteria udziału w programach oraz zainteresowane wzięciem w nich udziału umawiane były na spotkania celem objęcia poszczególnymi formami wsparcia. Zadanie rekrutacji uczestników programów przydzielone zostało pracownikom Zarządzeniami Dyrektora Urzędu powołującymi zespoły zadaniowe do spraw ich realizacji.

W ocenie tut. urzędu nie jest zasadne odrębne regulowanie „zasad określania zakresu i form niezbędnego wsparcia w ramach programów specjalnych”. Informacje dotyczące zakresu i opis form wsparcia ujęte zostały już w poszczególnych projektach realizowanych przez urząd programów specjalnych. Zasady realizacji poszczególnych form wsparcia będących usługami i instrumentami rynku pracy regulują natomiast przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz przepisy wykonawcze do ustawy w formie odpowiednich rozporządzeń. Opracowane zostały natomiast kryteria realizacji poszczególnych instrumentów rynku pracy dotyczące organizacji staży, przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej czy też przyznawania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Dotyczą one jednak ogólnie instrumentów realizowanych przez urząd w ramach programów z różnych źródeł finansowania a nie wyłącznie programów specjalnych. (dowód: akta kontroli str. 542, 543)

W grupie, dla której opracowano każdy z programów specjalnych znalazły się osoby, których sytuacja zawodowa i osobista została poddana analizie, z wykorzystaniem danych zebranych w karcie rejestracyjnej bezrobotnego, oświadczeń rejestrowanego, a także przedłożonych uprawnień oraz zaświadczeń o ukończonych kursach i szkoleniach. (dowód: akta kontroli str. 529-540)

Wyjaśniając zasady doboru uczestników programów specjalnych Dyrektor PUP podała: pracownicy PUP dokonywali selekcji grupy uczestników realizowanych programów specjalnych z ogólnej populacji bezrobotnych poprzez wykorzystanie danych statystycznych zawartych w systemie SI SYRIUSZ z uwzględnieniem m.in. czasu pozostawania w rejestrze osób bezrobotnych, braku kwalifikacji zawodowych, braku wykształcenia średniego, miejsca zamieszkania. Ponadto istotną rolę odgrywał wiek uczestników, który został określony przez MPiPS. Selekcja była dokonywana podczas indywidualnych kontaktów z pracownikami tut. urzędu jak również podczas wizyt wyznaczonych celem potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. W procesie selekcji szczególną rolę odgrywali pracownicy powołani w skład zespołu zadaniowego, bowiem zainteresowani uczestnictwem najczęściej trafiali do pracowników z zespołu j.w. (dowód: akta kontroli str. 972)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W programach specjalnych ustalono nierzetelne kryteria doboru ich uczestników. Ustalone kryteria podają jedynie ogólne wymagania, jakie powinni spełniać bezrobotni kandydujący do uczestnictwa w programie w postaci np. wieku uczestników. W programie

nie przewidziano natomiast takich kryteriów, które pozwoliłyby zakwalifikowanie bezrobotnego do grupy uczestników danego programu. Kryteria ustalone przez PUP nie określają sposobu wyselekcjonowania uczestników programów z ogólnej populacji osób spełniających kryteria zaproponowane w projekcie programu. (dowód: akta kontroli str. 104, 124, 139, 160, 161)

Dyrektor PUP wyjaśniła: *kryteria doboru uczestników realizowanych programów specjalnych określone zostały w każdym z przygotowanych programów w pkt 4 i 5. Kryteria te zawierały również Uchwały Powiatowej Rady Zatrudnienia we Włoszczowie opiniujące projekty programów. Przyjęte kryteria doboru uczestników programu dotyczyły zatem wieku osób, okresu bezrobocia, posiadanego wykształcenia, kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, miejsca zamieszkania (wieś – miasto). Urząd nie opracowywał w formie pisemnej żadnych odrębnych kryteriów, w naszej ocenie nie było to konieczne i stanowiłoby tylko powielenie informacji zawartych w projektach i Uchwałach PRZ. Ponadto już z samej informacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o naborze projektów programów specjalnych wynikało pierwsze kryterium doboru uczestników programów. Zgodnie z informacją Ministra Pracy i Polityki Społecznej zarówno w roku 2012 jak i 2013 środki rezerwy Funduszu Pracy przeznaczone zostały na realizację programów specjalnych skierowanych do osób młodych do 30 roku życia i osób po 50 roku życia.* (dowód: akta kontroli str. 543)

Wyjaśnienia złożone przez Dyrektora Urzędu nie mogą zostać uwzględnione, ponieważ nie odnoszą się do przyczyn nieokreślenia kryteriów pozwalających na jednoznaczny dobór uczestników programów specjalnych.

2. Mierniki efektywności ustalone przez Urząd dla programu specjalnego „Gminna współpraca” były nierzetelne. Nie dają realnej odpowiedzi na pytanie o skuteczność i efektywność programu.

Zdaniem NIK, jeżeli PUP decyduje się na opracowanie „własnych” mierników efektywności w programach specjalnych, to należy ustalić je w taki sposób, aby jednoznacznie odnosiły się do ich efektów, bowiem nie jest istotne samo działanie, ale zmiana, która w wyniku tego działania nastąpiła. Odbycie stażu nie oznacza w każdym przypadku zdobycia nowych umiejętności praktycznych do wykonywania zawodu. Organizacja robót publicznych dla określonej liczby osób objętych programami w znikomy sposób przyczyni się do zmniejszenia skutków bezrobocia, a jeżeli już to na krótki czas. Natomiast liczba osób biorących udział w programie jest typowym wskaźnikiem produktu. Należy podkreślić, że PUP jako jednostka sektora finansów publicznych zobowiązany jest do racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi i uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i w związku z tym nie może zaniechać dokonania realnej oceny podejmowanych przez siebie działań. (dowód: akta kontroli str. 115, 132, 151, 152, 167)

Wyjaśniając przyczyny zastosowania takich mierników Dyrektor PUP podała: *Mierniki wskazane w programach specjalnych (...) wykazują działania łączące usługi, instrumenty rynku pracy i specyficzne elementy wspierające zatrudnienie. Zaplanowane działania w programach odpowiadały zapotrzebowaniu lokalnego rynku pracy i były integralną częścią programów. Schemat programu przedstawiał uczestników objętych poszczególnymi formami wsparcia dlatego też mierniki te zostały ujęte w programie.* (dowód: akta kontroli str. 972)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK, trzy spośród ośmiu mierników¹² przyjętych przez Urząd do oceny efektywności programów specjalnych „Młoda kadra” i „Szansa dla młodych”, oraz trzy spośród sześciu mierników¹³ przyjętych do oceny efektywności programu „Starszy nie znaczy gorszy”, nie odnoszą się do efektywności programów na etapie końcowym (jak zostały zdefiniowane), a jedynie określają stan faktyczny w trakcie ich realizacji. Pomimo prawidłowych założeń co do zdefiniowania mierników (np. zdobycie nowych umiejętności,

¹² Określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego, Liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa z zakresu przedsiębiorczości i kreatywnego działania oraz Liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego.

¹³ Określenie umiejętności i predyspozycji zawodowych uczestników programu specjalnego, Liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa indywidualnego oraz Liczba osób, które objęte zostaną wsparciem w ramach poradnictwa zawodowego.

podniesienie kwalifikacji) i wyznaczonego celu (efektu), już na etapie projektowania błędnie określono sposób ich pomiaru. W rezultacie osiągnięte poziomy mierników stanowią bardziej wskaźniki produktu (liczba osób) niż rezultatu (zwiększenie zdolności do zatrudnienia).

Ocena częściowa

Przygotowanie programów specjalnych zostało poprzedzone właściwe sporządzonymi analizami lokalnego rynku pracy oraz diagnozą sytuacji zawodowej osób bezrobotnych. W ocenie NIK, projekty programów specjalnych miały solidne oparcie w analizie lokalnego rynku pracy oraz stanowiły zbiór przemyślanych, kompleksowych i uzupełniających się działań zmierzających do aktywizacji konkretnej, jednorodnej grupy docelowej. Zaplanowano działania komplementarne, skuteczne, które wyposażają uczestnika programu w konkretną wiedzę, staż, zawodowe doświadczenie oraz realnie poprawiające jego sytuację na rynku pracy. W ramach przygotowania programów specjalnych Dyrektor PUP powołał zespoły zadaniowe do spraw realizacji tych programów. Część przyjętych przez Urząd mierników efektywności programów specjalnych była nierzetelna. Osiągnięte poziomy tych mierników stanowią bardziej wskaźniki produktu (liczba osób) niż rezultatu (zwiększenie zdolności do zatrudnienia). W programach specjalnych ustalono nierzetelne kryteria doboru ich uczestników. Podają one jedynie ogólne wymagania, jakie powinni spełniać bezrobotni kandydujący do uczestnictwa w programie, nie określają natomiast sposobu wyselekcjonowania uczestników programów z ogólnej populacji osób spełniających te wymagania.

2. Rzetelność, prawidłowość i skuteczność realizacji programów specjalnych

Opis stanu faktycznego

2.1. Adresatami realizowanych przez PUP programów specjalnych były wyłącznie osoby bezrobotne. (dowód: akta kontroli str. 104, 124, 139, 161)

Dyrektor PUP wyjaśniając przyczyny braku programów odnoszących się do osób poszukujących pracy lub zagrożonych utratą pracy, podała: *wszystkie programy specjalne realizowane w latach 2011- 2015 (czerwiec) przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie adresowane były do osób bezrobotnych zarejestrowanych w tym urzędzie. W okresie wskazanym wyżej analizowano potrzebę objęcia programami specjalnymi również osób poszukujących pracy, w szczególności zagrożonych utratą pracy w oparciu o art. 49a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ocenie tego urzędu przygotowanie programów specjalnych byłoby zasadne gdyby w ewidencji urzędu pozostawała liczna grupa osób zagrożonych utratą pracy zarejestrowana jako poszukujący pracy. Ponieważ w rejestrach tego urzędu nie było wówczas osób zarejestrowanych jako poszukujący pracy, aktywizacją w ramach realizowanych programów specjalnych objęto jedynie grupy osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz po 50 roku życia.* (dowód: akta kontroli str. 528)

2.2. Zgodnie ze złożonymi wnioskami o środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej planowany okres realizacji programów specjalnych z 2012 r. przypadał od dnia 31 maja 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., natomiast programów specjalnych z 2013 r. – od 15 maja 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. Faktyczna realizacja programów specjalnych rozpoczęła się po ujęciu decyzji finansowych przyznających dodatkowe środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację ww. programów w planie finansowym PUP i zatwierdzeniu ich przez starostę włoszczowskiego, tj. odpowiednio 28 czerwca 2012 r. i 12 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 218-227)

Pierwsze wydatki na programy specjalne zostały poniesione w lipcu 2012 r. i 2013 r. Okres realizacji programów specjalnych zakończył się z upływem roku budżetowego. Ostatnie wydatki zostały poniesione w grudniu roku 2012 i 2013. (dowód: akta kontroli str. 544, 556, 562, 574, 579)

W 2012 r. dokonano zmian w realizowanych programach specjalnych. Wprowadzone zmiany były opiniowane przez Powiatową Radę Zatrudnienia, która 5 listopada 2012 r. podjęła uchwałę nr 6/2012 w sprawie *akceptacji wprowadzonych zmian do realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie programu specjalnego „Młoda kadra”* oraz uchwałę nr 7/2012 w sprawie *akceptacji wprowadzonych zmian do realizowanego przez*

Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie programu specjalnego „Starszy nie znaczy gorszy”. Informację o powyższych zmianach przekazano do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w dniu 15 listopada 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 580-595)

Zmiany dokonane w programie „Młoda kadra” polegały na zwiększeniu liczby uczestników z 29 do 35, a także zmniejszeniu kwoty programu specjalnego w przeliczeniu na jednego uczestnika z 26.656,72 zł/osobę do 22.087 zł/osobę. Zmiany w programie „Starszy nie znaczy gorszy” polegały na zwiększeniu liczby uczestników z 27 do 29 oraz zmniejszeniu kwoty programu specjalnego w przeliczeniu na jednego uczestnika z 27.112,78 zł/osobę do 25.242,93 zł/osobę. Zwiększenie liczby uczestników spowodowało zmianę części mierników efektywności tych programów. (dowód: akta kontroli str. 584, 587, 592, 594)

Programem „Gminna współpraca” objęto ostatecznie 21 osób, tj. o dwie więcej niż założono w projekcie. Różnica wynikała z faktu, iż jeden z uczestników zakwalifikowanych do programu po przepracowaniu ok. 2,5 miesiąca zachorował (zwolnienie lekarskie), co spowodowało zmniejszenie kosztów zatrudnienia tego pracownika i zmniejszenie wysokości refundacji przez PUP, a w konsekwencji powstanie 6,5 tys. zł oszczędności, które pozwoliły na objęcie wsparciem (roboty publiczne) kolejnych dwóch osób bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 718-722)

2.3. Badania bezpośrednie wykonano na próbie 60 bezrobotnych wybranych spośród uczestników wszystkich programów specjalnych, a także modułów tych programów, jakie zostały zrealizowane przez Urząd w badanym okresie¹⁴. W wyniku badania stwierdzono, że wszystkie środki przewidziane na realizację programów zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, w trakcie roku budżetowego. (dowód: akta kontroli str. 544, 556, 562, 574, 579, 925-926, 928-940)

Proces wyboru uczestników programów specjalnych był zgodny z zasadami określonymi w *Kryteriach doboru uczestników programu specjalnego*, stanowiącymi pkt 5 każdego z projektów programów specjalnych zrealizowanych przez PUP. (dowód: akta kontroli str. 104, 124, 139, 160, 161, 925-926, 928-940)

Pośród 60 osób objętych badaniem, w 34 przypadkach stosowane były wcześniej inne formy aktywizacji. Osoby nieobjęte wcześniej aktywizacją, to głównie osoby młode (16 osób), rozpoczynające funkcjonowanie na rynku pracy. (dowód: akta kontroli str. 927)

Zastosowane wobec bezrobotnych specyficzne elementy wspierające zatrudnienie były zgodne z opracowanymi projektami programów specjalnych. Były one zindywidualizowane i dostosowane do potrzeb oraz mogły się przyczynić do aktywizacji zawodowej danego uczestnika. (dowód: akta kontroli str. 928-940, 945-950)

Pracodawcy będący organizatorami stażów składali deklaracje o przewidywanym zatrudnieniu i w 34 spośród 36 zbadanych przypadków (94,4%) wywiązali się z tych deklaracji. Każda deklaracja (zobowiązanie) pracodawcy do zatrudnienia bezrobotnego po zakończonym stażu była ujęta w umowach zwartych pomiędzy pracodawcą a PUP.

Poza ww. dwoma przypadkami, każdy stażysta wykonywał zadania przewidziane w umowie. Wobec dwóch organizatorów stażu, którzy nie wywiązali się z przyjętych deklaracji zastosowano § 6 ust. 2 zawartych umów, tj. zakaz zawierania kolejnych umów w ramach Funduszu Pracy przez okres 12 miesięcy od dnia upływu okresu stażu wskazanego w umowie. W związku z niezrealizowaniem przez ww. organizatorów warunków odbycia stażu, umowy z ich organizatorami zostały rozwiązane zgodnie z § 10 ust. 2 zawartych umów. (dowód: akta kontroli str. 773, 774, 777, 778, 781, 931, 934, 937)

Nie wystąpiły przypadki wielokrotnego kierowania tego samego bezrobotnego na kolejne staże. PUP nadzorował staże poprzez kontrolę ewidencji obecności, udokumentowane protokołami wizje lokalne stażów oraz kontakty telefoniczne. Wydawane przez pracodawcę po zakończeniu stażu opinie uwzględniały informacje o zadaniach realizowanych przez

¹⁴ Badaniami objęto: z programu „Młoda kadra” 18 osób, z tego: z modułu I „Przedsiębiorczość to mój atut” – 6 osób i z modułu II „Bezrobotny to nie Ja” – 12 osób; z programu „Starszy nie znaczy gorszy” – 18 osób; z programu „Szansa dla młodych” – 12 osób, z tego: z modułu I „Mam cel” – 6 osób i z modułu II „Droga do zatrudnienia” – 6 osób; z programu „Gminna współpraca” – 12 osób.

bezrobotnego, umiejętnościach praktycznych uzyskanych w trakcie stażu i były zgodne z faktycznym przebiegiem stażu. (dowód: akta kontroli str. 745-750)

W 2012 r. wszyscy uczestnicy Modułu I programu specjalnego „Młoda kadra” przeszli szkolenie „Jak rozpocząć i prowadzić własną działalność gospodarczą”, natomiast w 2013 r. wszyscy uczestnicy Modułu I programu specjalnego „Szansa dla młodych” przeszli szkolenie „ABC przedsiębiorczości”. PUP zawarł umowy z podmiotem realizującym szkolenie w dniu 12 lipca 2012 r. oraz 2 lipca 2013 r. W obydwu przypadkach wykonawcę wybrano w drodze przetargu nieograniczonego. Dokonując wyboru wykonawcy pod uwagę brano: cenę (70%), doświadczenie wykonawcy (20%) oraz posiadane certyfikaty jakości usług (10%). W celu zagwarantowania prawidłowego przebiegu projektu i nadzoru nad jego realizacją zobowiązano wykonawcę do m.in. przeprowadzenia szkolenia zgodnie z programem, dostarczenia szczegółowego rozkładu zajęć, zapewnienia osobie bezrobotnej niezbędnych materiałów i warunków do szkolenia, prowadzenia dokumentacji szkolenia oraz bieżącego informowania o nieobecnościach i przypadkach rezygnacji uczestników szkolenia (§ 3 umowy). W trakcie szkolenia bezrobotni mieli możliwość zdobycia wiedzy na temat: analizowania własnej sytuacji ekonomicznej i otoczenia rynkowego, podejmowania prowadzenia i rozwoju własnej działalności gospodarczej, skutecznej reklamy, zagadnień podatkowych, wykorzystania systemów informatycznych dla celów działalności gospodarczej, obrotu gotówkowego i bezgotówkowego oraz rozliczeń z ZUS (§ 2 umowy). Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenia. (dowód: akta kontroli str. 641, 652-654, 680-682, 929, 936)

Potrzeby szkoleniowe bezrobotnych wynikały z założeń programów „Młoda kadra” i „Szansa dla młodych”. Moduł I obydwu programów zakładał prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby młode (do 30 lat), a tym samym nieposiadające doświadczenia w prowadzeniu takiej działalności. Ponadto przeprowadzono badanie ankietowe wśród osób bezrobotnych stanowiące pomoc przy ustalaniu planu szkoleń. W ankietach tych osoby bezrobotne przedstawiły potrzebę udziału w szkoleniach związanych z założeniem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. (dowód: akta kontroli str. 105-107, 142, 143, 742-744)

Poza trzema przypadkami wszyscy uczestnicy programów specjalnych korzystali ze specyficznych elementów wspierających zatrudnienie. Spośród objętych badaniem 12 uczestników Modułu II „Bezrobotny to nie Ja” programu specjalnego „Młoda kadra”, trzy osoby (MG, TT i ST) nie otrzymały specyficznego elementu wsparcia zatrudnienia, jakim była refundacja kosztów zakupu odzieży dla osób podejmujących zatrudnienie. (dowód: akta kontroli str. 925-926, 930-933)

Dyrektor PUP Zdzisława Pośpiech wyjaśniła: *aby otrzymać ww. wsparcie należało złożyć w PUP wniosek o refundację poniesionych kosztów. O fakcie tym uczestnicy programu byli zapoznani podczas spotkań informacyjnych oraz w ramach poradnictwa zawodowego z doradcą zawodowym. Ponadto plakaty opracowane na okoliczność realizowanych programów zawierały wyczerpującą informację m.in. na temat proponowanego wsparcia do wysokości 400,00 zł z przeznaczeniem na refundację kosztów zakupu odzieży/ubrania dla osób podejmujących zatrudnienie. Jednak trzy osoby nie zawnioskowały o zwrot kosztów tłumacząc się, że wymaganą odzież i obuwie otrzymają od pracodawcy. Dlatego też nie otrzymały przygotowanego elementu wspierającego.* (dowód: akta kontroli str. 952)

Spośród objętych badaniem 18 uczestników programu Starszy nie znaczy gorszy”, 11 osób otrzymało tylko jeden z dwu zaprojektowanych specyficznych elementów wspierających zatrudnienie. Bezrobotni WC i SG nie otrzymali refundacji kosztów zakupu odzieży dla osób podejmujących zatrudnienie, natomiast bezrobotni: JD, AL JM, MP, ZS, WT, BW, SK i RC nie otrzymali świadczeń pieniężnych (refundacji) związanych z kosztami transportu. (dowód: akta kontroli str. 925-926, 930-933)

Dyrektor PUP wyjaśniła: *aby otrzymać refundację poniesionych kosztów należało zakupić odzież a następnie złożyć wniosek o refundację, jednak trzy osoby nie wnioskiwały o zwrot kosztów tłumacząc się, że wymaganą odzież i obuwie otrzymają od pracodawcy. O możliwościach (...) były zapoznane podczas spotkań informacyjnych oraz porad grupowych z doradcą zawodowym. Również plakaty okolicznościowe zawierały wyczerpującą informację na temat proponowanego wsparcia. W przypadku osób, które nie*

otrzymały zwrotu kosztów dojazdu przyczyną było niezłożenie wniosku wraz z udokumentowaniem poniesionych kosztów. W naszej ocenie sytuacja taka miała miejsce ponieważ podejmowały one pracę w firmach gwarantujących transport pracownikom tj. 1) Zakład Produkcji Urządzeń Elektrycznych we Włoszczowie (SK, WT), 2) RAFMAL Włoszczowa (RC, JD, MP) w trzech przypadkach osoby podjęły pracę w miejscowości, w której zamieszkiwały (AL., ZS, BW), natomiast jedna osoba (JM) zamieszkująca w nieznaczej odległości od miejsca pracy miała możliwość dojazdu samochodem prywatnym z osobą spokrewnioną. (dowód: akta kontroli str. 952, 953)

Kwoty przyznanej refundacji nie przekraczały ustawowych limitów określonych w art. 57 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z publikacjami Wydziału Funduszu Pracy w Departamencie Funduszy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej maksymalne kwoty jakie mogą być refundowane pracodawcom z tytułu zatrudnienia skierowanego bezrobotnego (miesięcznie w złotych) w ramach robót publicznych wynosiły w 2013 – 2.206,62 zł. Wysokość refundacji kosztów zatrudnienia generalnie była stała dla wszystkich pracodawców. (dowód: akta kontroli str. 946)

W Urzędzie opracowano *Kryteria w sprawie przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Kryteria)*. Warunki przyznawania takich środków określa rozdział II, a zabezpieczenie ich prawidłowego wykorzystania – rozdział III *Kryteriów*. Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej złożyły wnioski w sprawie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, posiadające elementy bussines planu, tj. kalkulację kosztów, szczegółową specyfikację i uzasadnienie wydatków, przewidywane efekty ekonomiczne prowadzenia działalności gospodarczej, opis i charakterystykę działalności itp. (dowód: akta kontroli str. 788-796, 801-809, 821-829)

Osoby dokonujące oceny zamierzeń gospodarczych bezrobotnego miały stosowne przygotowanie teoretyczne i wiedzę praktyczną. (dowód: akta kontroli str.751-770)

2.4. Sprawozdania z wykorzystania otrzymanych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych zostały sporządzone rzetelnie. (dowód: akta kontroli str. 786, 787)

Osiągnięte wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej¹⁵ w okresie zakładanym w programie specjalnym wyniosły odpowiednio:

- „Młoda kadra” – 25.134,88 zł/osobę oraz 85,71% (zaplanowano 26.656,72 zł/osobę oraz 100%);
- „Starszy nie znaczy gorszy” – 25.218,83 zł/osobę oraz 96,55% (zaplanowano 27.112,78 zł/osobę oraz 100%);
- „Szansa dla młodych” – 24.271,86 zł/osobę oraz 95,83% (zaplanowano 27.939,50 zł/osobę oraz 100%);
- „Gminna współpraca” – 13.586,84 zł/osobę oraz 85,71% (zaplanowano 24.659 zł/osobę oraz 52,63%).

Wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej programów „Młoda kadra”, „Starszy nie znaczy gorszy” i „Szansa dla młodych” osiągnęły wartości zbliżone do zakładanych w projektach tych programów. Dla programu „Gminna współpraca” założone wartości efektywności kosztowej i zatrudnieniowej odbiegały od uzyskanych ponieważ spośród uczestników programu zatrudnienie ostatecznie uzyskało 18 osób, podczas gdy w projekcie programu zakładano – 10 osób. (dowód: akta kontroli str. 167, 603, 610, 618, 623)

¹⁵Zgodnie z definicją sformułowaną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, określona np. w *Zasadach ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2013 r.*, efektywność kosztowa to kwota wydatków Funduszu Pracy ogółem przeznaczonych na finansowanie działań przewidzianych do realizacji podzielona przez liczbę uczestników objętych programem specjalnym; którzy w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu programu uzyskują zatrudnienie, inną pracę zarobkową, podejmą działalność lub pozostaną w zatrudnieniu. Efektywność kosztowa rozumiana jest jako koszt ponownego zatrudnienia bezrobotnego. Natomiast efektywność zatrudnieniowa to procent uczestników objętych programem specjalnym, którzy w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskują zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą do ogólnej liczby uczestników. Efektywność zatrudnieniowa rozumiana jest jako wskaźnik ponownego zatrudnienia.

Spośród 60 osób objętych badaniem, wg danych PUP na dzień 22 czerwca 2015 r., 20 osób powróciło do rejestru bezrobotnych, 11 nadal prowadzi działalność, a 6 uzyskało zatrudnienie. Pozostałe 23 osoby nie figurują w rejestrze bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 925-926)

Wg informacji uzyskanej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Kielcach oraz Biura Terenowe we Włoszczowie, wszystkie osoby (23) z tej grupy były zgłoszone do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia po zakończeniu realizacji programów specjalnych, co oznacza, że zostały zatrudnione. W dniu 22 czerwca 2015 r. 19 osób było nadal zatrudnionych, jedna osoba uzyskała uprawnienia do emerytury, jedna osoba korzysta ze świadczenia rehabilitacyjnego, a dwie osoby nie korzystały ze świadczeń po ustaniu ubezpieczenia.

Reasumując, spośród 60 osób objętych badaniem (stan na 22 czerwca 2015 r.):

- 11 osób prowadzi działalność gospodarczą,
- 25 osób jest zatrudnionych przez pracodawców,
- jedna osoba uzyskała uprawnienia do emerytury,
- jedna osoba korzysta ze świadczenia rehabilitacyjnego,
- dwie osoby nie korzystają ze świadczeń po ustaniu ubezpieczenia,
- 20 osób to bezrobotni. (dowód: akta kontroli str. 955-926, 956-957)

Wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej dla badanej próby 60 osób¹⁶ kształtowały się następująco:

1) program „Młoda kadra”: wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 25.741,81 zł, a na dzień badań kontrolnych – 28.959,53 zł. Natomiast wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, a na dzień badań kontrolnych (22 czerwca 2015 r.) – 88,9%;

2) program „Starszy nie znaczy gorszy”: wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 25 319,14 zł, a na dzień badań kontrolnych – 30 382,97 zł. Natomiast wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, a na dzień badań kontrolnych – 55,6%;

3) program „Szansa dla młodych”: wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 27.323,05 zł, a na dzień badań kontrolnych – 32.787,66 zł. Natomiast wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, a na dzień badań kontrolnych – 83,3%;

4) program „Gminna współpraca”: wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 13.448,15 zł, w okresie podwojonym – 147.929,70 zł i na dzień badań kontrolnych – 147.929,70 tys. zł. Natomiast wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 91,7%, w okresie podwojonym – 8,33% i na dzień badań kontrolnych – 8,33%. (dowód: akta kontroli str. 962-963)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że refundacja kosztów zakupu odzieży roboczej oraz przyznania świadczeń pieniężnych związanych z kosztami transportu, jako specyficznych elementów wsparcia zatrudnienia, częściowo odbiegała od założeń w programach specjalnych. Spośród objętych badaniem 12 uczestników Modułu II „Bezrobotny to nie Ja” programu specjalnego „Młoda kadra”, trzy osoby (MG, TT i ST) nie otrzymały specyficznego elementu wsparcia zatrudnienia, jakim była refundacja kosztów zakupu odzieży dla osób podejmujących zatrudnienie. (dowód: akta kontroli str. 925-926, 930-933)

Natomiast podczas realizacji programu „Starszy nie znaczy gorszy”, spośród objętych badaniem 18 uczestników tego programu, 11 osób otrzymało tylko jeden z dwóch zaprojektowanych specyficznych elementów wspierających zatrudnienie. Bezrobotni WC i SG nie otrzymali refundacji kosztów zakupu odzieży dla osób podejmujących zatrudnienie, natomiast bezrobotni: JD, AL JM, MP, ZS, WT, BW, SK i RC nie otrzymali świadczeń

¹⁶ Wskaźniki efektywności w okresie podwojonym podano tylko dla uczestników programu „Gminna współpraca”, ponieważ dla łącznej grupy 34 uczestników programów „Młoda kadra” (Moduł II), „Starszy nie znaczy gorszy” i „Szansa dla młodych” (Moduł II) okres podwojony jeszcze nie upłynął. W badanej próbie wszyscy uczestnicy zakończyli udział w programie.

pieniężnych (refundacji) związanych z kosztami transportu. (dowód: akta kontroli str. 925-926, 930-933)

Ocena częściowa

Wobec uczestników programów specjalnych realizowanych przez Urząd zastosowano zarówno usługi i instrumenty rynku pracy, jak również specyficzne elementów wspierające zatrudnienie. Stanowiły one drogę do przezwyciężenia barier, utrudniających aktywizację osób bezrobotnych. Były adekwatne do potrzeb bezrobotnych oraz uwarunkowań lokalnego rynku pracy. W badanym okresie Urząd zrealizował wszystkie programy specjalne uzyskując w trzech przypadkach zbliżoną do zakładanej efektywność kosztową i zatrudnieniową, a w jednym przypadku wyższą. Zastosowane przez Urząd instrumenty i usługi rynku pracy, a także specyficzne elementy wspierające zatrudnienie były zgodne z prawem i regulacjami wewnętrznymi, a wydatkowane na nie środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. W jednym programie specjalnym trzech uczestników nie zostało objętych wsparciem w postaci specyficznego elementu wspierającego zatrudnienie, polegającego na refundacji kosztów zakupu odzieży ochronnej, natomiast w innym programie 11 osób spośród 18 nie otrzymało jednego z dwóch zakładanych w programie specyficznych elementów wspierających.

3. Monitorowanie i kontrola realizowanych programów specjalnych

Opis stanu faktycznego

3.1. W każdym miesiącu, w którym realizowano programy specjalne weryfikowano postępy w realizacji projektów poprzez analizę bieżącego zaangażowania środków i poniesionych wydatków oraz weryfikację list obecności, bądź wizytowanie miejsc odbywania staży doposażonych miejsc pracy. W Urzędzie sporządzano miesięczne zestawienia *zaangażowania oraz wykonania środków Funduszu Pracy* na koniec każdego miesiąca. (dowód: akta kontroli str. 841, 843-916)

W zakresie monitoringu zawartych umów o zorganizowanie robót publicznych przeprowadzano:

- 1) weryfikację rozpoczęcia pracy skierowanego bezrobotnego na podstawie skierowania do pracodawcy oraz umowy o pracę;
- 2) weryfikację formalną i rachunkową zestawienia wydatków poniesionych na zatrudnienie skierowanych bezrobotnych w ramach robót publicznych;
- 3) weryfikację listy obecności dołączonej do wniosku o refundację i ewentualnych przyczyn nieobecności (zwolnienie chorobowe). (dowód: akta kontroli str. 841, 870-881)

Monitoring zawartych umów w sprawie organizacji stażu obejmował:

- 1) weryfikację listy obecności stażystów, którą comiesięcznie dostarczano do Urzędu;
- 2) przeprowadzanie wizji lokalnych w miejscu odbywania stażu (przeprowadzono 18 wizyt), w czasie których sprawdzano:
 - a) obecność stażysty na stanowisku pracy,
 - b) systematyczne uzupełnianie listy obecności stażysty,
 - c) obecność opiekuna stażu,
 - d) zgodność wykonywanych czynności przez stażystę z czynnościami określonymi w programie stażu;
- 3) podtrzymywanie stałego kontaktu telefonicznego z organizatorem stażu. (dowód: akta kontroli str. 841, 882-885)

Monitoring zawartych umów o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy obejmował:

- 1) osobisty odbiór stanowiska pracy – stwierdzenie utworzenia stanowiska udokumentowane protokołem i dokumentacją zdjęciową (przeprowadzono 30 wizyt);
- 2) weryfikację formalną i rachunkową zestawienia wydatkowania, faktur i dowodów wpłat dotyczących zakupów w ramach wyposażenia stanowiska pracy;
- 3) kontrolę formalną umów o pracę i zgłoszeń do ZUS osób zatrudnionych w ramach refundacji;
- 4) sprawdzanie w systemie Syriusz podstawy wyrejestrowania osoby skierowanej na refundowane stanowisko pracy;

- 5) kontrolowanie zatrudnienia na refundowanym stanowisku poprzez kwartalne dokumenty ZUS RCA dotyczące zatrudnionego bezrobotnego. (dowód: akta kontroli str. 841, 842, 886-900)

W ramach monitoringu zawartych umów w sprawie przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej przeprowadzano:

- 1) weryfikację rozpoczęcia działalności gospodarczej poprzez zaświadczenia: z ZUS dotyczące ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz z urzędu skarbowego odnośnie opodatkowania z tytułu jej rozpoczęcia;
- 2) sprawdzanie w systemie Syriusz podstawy wyrejestrowania osoby, która otrzymała dofinansowanie;
- 3) sprawdzanie w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej faktu rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) weryfikację formalną i rachunkową zestawienia wydatków, faktur i dowodów wpłat dotyczących zakupów w ramach przyznanego dofinansowania;
- 5) kontrolowanie prowadzenia działalności poprzez półroczne i roczne dokumenty rozliczeniowe tj. zaświadczenie z urzędu skarbowego o podleganiu opodatkowaniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz zaświadczenie ZUS lub KRUS o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia tej działalności;
- 6) kontrolowanie realizacji umów w terenie. (dowód: akta kontroli str. 842, 901-916)

Pracownicy PUP wizytowali przeprowadzone szkolenia pod kątem zgodności ich realizacji z umową, z ofertą przetargową oraz z harmonogramem zajęć, w dniu 26 lipca 2012 r. oraz 18 lipca 2013 r. Po zakończeniu szkoleń sporządzono ankiety ewaluacyjne przeprowadzone wśród uczestników szkolenia. W ramach ankiet oceniano: przydatność szkolenia, program szkolenia, materiały szkoleniowe, standard wyposażenia sali oraz kompetencje i sposób prowadzenia zajęć przez wykładowców. Skuteczność i efektywność szkoleń zmierzono za pomocą egzaminów przeprowadzonych 31 lipca 2012 r. oraz 26 lipca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 725-741)

Kontrola i zakres monitorowania programu specjalnego były zgodne z założeniami i treścią każdego z programów specjalnych realizowanych przez PUP. (dowód: akta kontroli str. 100-171, 841-842)

Zgodnie z zasadami ubiegania się o dodatkowe środki z Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych, sprawozdania z wykorzystania otrzymanych środków Funduszu Pracy starostowie powiatów nadsyłają w terminie do 31 marca 2013 r. oraz do 30 kwietnia 2014 r. (część C harmonogram działań pkt 6). Sprawozdania były sporządzone rzetelnie i zostały przesłane do WUP terminowo, tj. 29 marca 2013 r. oraz 22 kwietnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 596, 605, 783-785, 787)

3.2. Odnośnie wad i zalet programów specjalnych Dyrektor Urzędu wyjaśniła m.in.: *Programy specjalne zgodnie z definicją ustawową mają na celu dostosowanie posiadanych lub zdobycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz wsparcie zagrożonych likwidacją lub istniejących i tworzonej miejsc pracy poprzez aktywizację zawodową osób z uwzględnieniem prognoz i analiz lokalnego rynku pracy. PUP realizował programy specjalne skierowane do osób bezrobotnych pozostających w rejestrze osób bezrobotnych tuż. urzędu. Należy nadmienić, że w analizowanym okresie w rejestrach tuż. urzędu nie pozostawały osoby zarejestrowane jako poszukujące pracy. Przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (...) zakładały możliwość przeznaczenia na działania w przeliczeniu na jednego uczestnika programu specjalnego maksymalnie dziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Jednak z uwagi na racjonalność wydatkowania środków Funduszu Pracy kwota środków przeznaczonych na jednego uczestnika w ramach programu nie była przeznaczana w maksymalnej wysokości. Zastosowanie ponadto elementów specyficznych wspierających zatrudnienie zachęcało pracodawców do zatrudnienia trudnej grupy osób bezrobotnych. Analizując budżet programów specjalnych należy stwierdzić, iż efektywność zatrudnieniowa jest zbliżona do efektywności osiągniętej w ramach realizowanych pozostałych programów, a więc pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych w ramach programów specjalnych*

które wiąże się z dużym obciążeniem pracowników PUP nie uzyskując w zamian znacznie większych efektów nie jest nadzwyczaj skutecznym i efektywnym instrumentem aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Jeśli zaś chodzi o osoby poszukujące pracy lub zagrożone utratą pracy (tut. urząd nie realizował działań skierowanych do tej grupy osób) w mojej ocenie aktywizacja zawodowa skutecznie podjęta, znacząco może wpłynąć na złagodzenie trudnej sytuacji ww. kategorii osób. (dowód: akta kontroli str. 965)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

PUP na bieżąco i wnikliwie monitorował oraz kontrolował przebieg realizacji czterech programów specjalnych zrealizowanych w badanym okresie. Monitorowanie i kontrola realizacji programów specjalnych ze strony PUP zapewniała zgodne z prawem, rzetelne i oszczędne wydatkowanie środków publicznych w ramach programów specjalnych.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o ustalenie w trakcie przygotowywania programów specjalnych odpowiednich kryteriów doboru ich uczestników oraz właściwych mierników, pozwalających na pomiar rzeczywistej efektywności tych programów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie realizacji wniosku i wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
podpis

Kontroler
Jerzy Stachowiak
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

¹⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

